

۲۰۲۱/۰۲/۱۳

حامد فارانی

اختراعات و اکتشافات مسلمانان از نگاه اندیشمندان غرب 2

ویل دورانت : عباس مقری ابن فرناس قرطبی را در قرن نهم میلادی نقل میکند اولین فرد مسلمان که ، سنجهای با مکانیسم پیچیده دستگاه برای پرواز نمودن انسان اختراع کرده بود. همچنان **آنتونیو رود رگوس لایس** « Antonio Rodríguez-Laiz » می نویسد که : **عباس مقری ابن فرناس قرطبی** اولین فردی است که توانست اندیشه پرواز انسان را عملی نماید و کار وی سالها بعد سرلوحه افراد دیگری که در اندیشه پرواز بودند قرار گرفت. «1»

«1» Abbas Ibn Firnas – the First Man to Fly and Live to Tell the Tale

کشف منابع رود نیل

منابع رود نیل و دریاچه های استوایی را مسلمین کشف کردند این مطلب را ادریسی در کتاب جغرافیای خود یادآور شده و در یکی از نقشه هایی که در کتاب « تمدن اسلام و عرب » موجود است کاملا نمایان است .

اختراع اسلحه گرم و توپ

اسلحه گرم ملت های آسیا از قرنهای قدیم در جنگها مواد محترقه استعمال می کردند و لی اروپائیان تا قرن هفتم میلادی اطلاعی از این مواد نداشتند و می گویند اولین کسی که آنها را از آسیا به اروپا آورد یک معمار شامی که نامش کالینیک بوده است میباشد.

تحقیقات مسیورینو و فاوه و پیش از آن دوکازیری و آندره و ویاردو این مطلب را ثابت کرد که باروت .. از اختراعات اعراب و مسلمین است . آن دو « رینوه و فاوه » در ابتداء خیال می کردند باروت را چینی ها بمیان آوردند ولی در مقاله ای که در سال 1850 میلادی منتشر کردند از این عقیده برگشته و از روی کتابهای خطی جدیدی که به دستشان رسیده فاش کردند که مخترع این ماده که وضع جنگ را در عالم به کلی تعبیر داد اعراب و مسلمین بوده اند.

و نیز از قول دو دانشمند می نویسد که چینی ها توانستند شوره باروت را کشف کنند و در کار های صنعتی در آتش آن را به کار برند و لی باروتی را که وسیله پرتاب کردن است اعراب کشف نمودند و خلاصه اسلحه گرم را مسلمین اختراع کردند .

توپ مورخین عموماً می گویند : نخستین جنگی که توپ در آن به کار رفت ، جنگ « کریسی » بود که در سال 1346 میلادی اتفاق افتاد ولی صحیح همان است که مورخین عرب در تالیفات خود نوشته اند و با دلایل ثابت کردند که استعمال آن (توپ) سالها قبل از این واقعه بوده است برای اثبات این مطلب لازم است به یادداشتهای « کوند» که از روی کتابهای خطی برداشته و ترجمه نموده است مراجعه شود.

در آنجا می نویسد : در سال 1205 میلادی که امیر یعقوب یکی از سرداران یاغی خود را در شهر مهدیه در آفریقا محاصره کرده بود به وسیله مختلف و توپهایی که نظیرش تا آن زمان دیده نشده بود به برج و باروی شهر حمله برد و به وسیله هر یک از آلات و توپها مقدار زیادی سنگ و آهن به وسط شهر پرتاب کرد در تاریخ ابن خلدون این مطلب روشن تر می شود (که توپ از اختراعات مسلمین بوده) از کتاب های خطی فعلی بر می آید که اسلحه گرم خیلی زود میان اعراب پدیدار گشته است .

اختراع گوله و مواد محترقه

در تاریخ آلفونس یازدهم می نویسد : مراکشی ها از میان شهر مواد محترقه و سوزنده به طرف لشکر پرتاب می کردند از آن جمله ، گلوله های بزرگی بود از آهن که هر کدام بزرگ تر از سیب بود و اینها تا مسافت زیادی از شهر پرتاب می شد که برخی از آنها از بالای سر لشکریان رد می شد و برخی در میان لشکریان می افتاد .

« کنت دربی » و « کنت سالیسبری » دو تن انگلیسی بودند که در این محاصره حضور داشتند و راه استفاده از باروت و نتایج آن را مشاهده نمودند و همین که به کشور خویش بازگشتند، اختراع مزبور را در آنجا انتشار دادند .

اختراع مواد انفجاری و آتش زا

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پتهله مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاډونه: دلیکنی دلیکنیزی بنی پاوالی د لیکوال په غاره ده ، هبله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولی

فیلیپ ک . حتی : ضمن محاصره « عکا » حوادث جالبی بود که مورخان آن روزگار از عرب و لاتینی هر دو آن را نوبه قلم آوردند از جمله آنکه : یک دمشق‌ی بنام « **شیخ النحاسین** » ترکیب مایه های انفجاری و آتش افروز را می دانست و سه برج محاصره گران را ویران کرد و چون **صلاح الدین ایوبی** خواست بدو پاداش دهد نپذیرفت و گفت من برای خدا کار کرده ام و پاداش از او خواهم گرفت .

و همچنان این داستان در کتاب **جنگ های صلیبی** این گونه آمده است : یک از کیمیا گران دمشق مشهور به شیخ النحاسین که سالها پیش مقیم عکا شده بود ماده آتش زایی اختراع کرد و آن را به « **قراقوش** » حاکم شهر عرضه کرد قراقوش آن ماده شیمیایی را که به صورت مایعی بود به همراهانش تسلیم تا آن را بر ضد عراده ها (2) به کار ببرند پایگاه شهر به دستور شیخ النحاسین ، قاروره ها (3) را از مایع مزبور پر کرده و آماده پرتاب نمودند و همین که عراده ها به نزدیک رسیدند پرتاب قاروره ها شروع شد و نخستین قاروره که پرتاب گردید به بدنه یکی از عراده ها خورد و آن را مشتعل ساخت و دومین و سومین آن نیز عراده های دیگر را محترق و سرنشینان آن را از روی اشکوبه های (4) بالای به روی زمین سرنگون کرد و بدین ترتیب هر سه عراده صلیبیان که قرار و آرام از مردم شهر سلب کرده بودند یکی پس از دیگری آتش گرفت .

گویند: صلاح الدین ایوبی همین که از ماجرا مطلع شد شیخ النحاسین را به حضور طلبید و خواست به وی پاداشی بدهد ولی او جواب که : من این کار را فقط برای رضای خدا انجام دادم نه به طمع اجر و مزد ..

ویل دورانت : سران اسلام پس از فتح شام و مصر متوجه شدند که بدون نیروی دریایی قادر به دفاع از سواحل خود نیستند بنابراین طولی نکشید که کشتیهای جنگی ایشان بر قبرس و رودس استیلا یافتند و نیروی دریایی روم شرقی را شکست دادند (32-35 ه ق ، 652 – 655 م)

«1» – <https://aertecsolutions.com/en/2018/05/21/abbas-ibn-firnas-the-first-man-to-fly-and-live-to-tell-the-tale>

- 2- عراده : یکی از آلات جنگ شبیه منجنیق که در قدیم برای سنگ انداختن به کار می رفت
- 3- قاروره : ظرف شیشه ای که در آن ماده آتشگیر ریخته بعد از آتش زدن از بالای برج و غیر آن به دشمن پرتاب می کردند
- 4- اشکوبه : هر مرتبه از خانه را گویند که به عربی طبقه نامیده میشود .

تصویری از **عباس مقری ابن فرناس قرطبی** در حال پرواز

د پانو شمیره: له 2 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پتهله مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیولو مخکي په څیر و لولئ